

Bandalag íslenskra listamanna *Federation of Icelandic artists*

Reykjavík 17.mai 2018

Allsherjar og menntamálanefnd

Umsögn Bandlags íslenskra listamanna um:

Þingskjal 671 – mál 465.

Breyting á Kvikmyndalögum, nr. 137/2001, með síðari tíma breytingum (ráðstafanir vegna EES-reglna)

Megin inntak þessara laga snýr að aðlögun að EES og gerir BÍL engar athugasemdir við það, fagnar því frekar þar sem íslenskir listamenn starfa orðið mjög víða við kvikmyndaiðnaðinn og skilja þýðingu þessa.

BÍL vill þó gera þá athugasemd að Félag íslenskra leikara skuli ekki eiga aðild að Kvikmyndaráði í núverandi fyrirkomulagi og því þarf að breyta. Leikarar eru stærsti hópur listamanna sem kemur að kvikmyndagerð og því undarlegt að þekking þeirra, listefengi og reynsla nýtist ekki við það borð.

Önnur athugasemd BÍL snýr að því að við meðferð opinbers fjár eins og styrkveitingar Kvikmyndasjóðs eru hlýtur það að teljast sjálfsögð krafa að unnið sé eftir gildandi launasamningum listamanna. Því leggur BÍL til að það verði skilyrt í reglugerð um Kvikmyndasjóð.

Viðbót í 8.gr um framleiðslustyrki myndi hljóma:

Skilyrði fyrir veitingu framleiðslustyrks er að fyrir liggi staðfesting á að unnið verði eftir þeim kjarasamningum sem í gildi eru við þá listamenn sem að verkefninu koma.

Fyrir hönd

Bandalags íslenskra listamanna.

Erling Jóhannesson

Nefndarsvið alþingis
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík 04. apríl 2018

Varðar; 465. mál, lagafrumvarp, Kvikmyndalög

1. Félag íslenskra leikara óskar vinsamlegast eftir því að fá að skipa fulltrúa í Kvikmyndaráð.

Í annarri grein Kvikmyndalaga segir;

„Kvikmyndaráð veitir stjórnvöldum ráðgjöf um kvikmyndamálefni og gerir tillögur til ráðherra um stefnu og markmið opinberra aðgerða á sviði kvikmyndalistar.“

Við teljum rödd leikara mikilvæga í þessu samhengi og höfum á undanförunum árum ítrekað bent á það, bæði með bréfum til ráðuneytisins, til fomanns kvikmyndaráðs og í samtölum við ráðherra.

Í ört vaxandi iðnaði er nauðsynlegt að tryggt sé að allir sem málið varðar og þekkingu hafa á viðfangsefninu komi að borðinu. Í okkar fámenna vinasamfélagi er hættan sú að sérhagsmunir og ógegnsæi ráði för fram yfir hagsmuni heildarinnar ef umræðan er eintóna og aðeins eitt sjónarmið heyrir.

Leikarar eru stærsti hópur listamanna sem að kvikmyndagerð kemur. Þeir eru sá hópur sem er í beinu samtali við áhorfendur og okkur þykir það því eðlilegt að rödd þeirra heyrir þegar rætt er um ráðgjöf og stefnumótun á sviði kvikmyndalistar í landinu.

2. Styrkveitingar – skilyrði

Þegar hið opinbera styrkir verkefni eins og íslenska kvikmyndagerð þá teljum við mikilvægt að það sé skilyrt að styrkþegi/framleiðandi greiði laun skv gildandi kjarasamningum og óskum við því eftir að í grein 8 í reglugerð um Kvikmyndasjóð bætist eftirfarandi, sjá undirstrikað;

„Tímabundin vilyrði og framleiðslustyrkir eru aðeins veittir sjálfstæðum framleiðendum sem hafa reynslu og/eða staðgóða þekkingu á kvikmyndagerð. Sjálfstæður framleiðandi er fyrirtæki sem hefur kvikmyndagerð að meginstarfi. Skilyrði fyrir veitingu framleiðslustyrks er að fyrir liqqi staðfesting um að launa greiðslur til listamanna verði í samræmi við gildandi kjarasamninga þeirra stéttarfélaqa sem þeir eru aðilar að.“

Hljójar kveðjur f.h. stjórnar Félags íslenskra leikara

Birna Hafstein, fomaður

Nefndasvið Alþingis
b.t. allsherjar- og menntamálanefndar
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 26. maí 2018

**Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á kvikmyndalögum, nr. 137/2001
(ráðstafanir vegna EES-reglna), 465. mál.**

SÍK – Sambandi íslenskra kvikmyndaframleiðenda, Samtök kvikmyndaleikstjóra og Félag kvikmyndagerðarmanna (hér eftir „**samtökin**“) bárust til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á kvikmyndalögum, mál nr. 465. SÍK gerði umsögn um drög að umræddu frumvarpi í samráðsferli ráðuneytisins á Samráðsgáttinni. Vísast til þeirrar umsagnar en jafnframt verða athugasemdir samtakanna við frumvarpið útlistaðar hér að neðan.

I. Stjórn yfir Kvikmyndamiðstöð Íslands

Kvikmyndamiðstöð Íslands (hér eftir „**KMÍ**“) hefur mikilvægu hlutverki að gegna gagnvart íslenskum kvikmyndaframleiðendum enda eitt af meginverkefnum stofnunarinnar að styrkja framleiðslu og dreifingu íslenskra kvikmynda auk þess að efla kvikmyndamenningu á Íslandi, sbr. 1. mgr. 3. gr. kvikmyndalaga nr. 137/2001.

Í ljósi hlutverks KMÍ og vægi fyrir íslenska kvikmyndaframleiðslu er mikilvægt að ábyrgð á rekstri og verkefnum stofnunarinnar séu á hendi fleiri en eins aðila. Af þessum ástæðum beindi SÍK því til ráðuneytisins í fyrri umsögn sinni að skoða möguleika á að yfir KMÍ sé skipuð stjórn, líkt og áður var. Í greinargerð með frumvarpinu er ekki tekin afstaða til þessa sjónarmiðs og því áréttat samtökin þá afstöðu hér með.

Hlutverk slíkrar stjórnar yrði með tiltölulega hefðbundum hætti og myndi veita forstöðumanni stuðning, ráðgjöf og hafa eftirlit með störfum hans. Stjórnin myndi ennfremur sjá til þess að KMÍ fylgi og sinni tilgangi sínum samkvæmt laga- og reglugerðaramma, hafi eftirlit með rekstri og ráðstöfun fjármuna KMÍ og Kvikmyndasjóðs, taki þátt í gerð áætlana KMÍ og sjái til þess að markmiðum gildandi kvikmyndasamnings sé náð hverju sinni.

Samtökin telja heppilegt að slík stjórn verði skipuð 3-5 einstaklingum, sem séu ekki tengdir hagsmunaaðilum innan kvikmyndageirans, en hafi haldgóða kunnáttu og reynslu af rekstri og þekkingu á því umhverfi sem íslensk kvikmyndagerð - og framleiðsla býr við.

II. Breyting á hlutverki KMÍ

Í 3. gr. frumvarpsins er lagt til að 1. tölul. 3. gr. laganna, sem kveður á um að hlutverk KMÍ sé að styrkja framleiðslu og dreifingu íslenskra kvikmynda sé felldur brott. Hins vegar kemur fram í 1. mgr. 6. gr. frumvarpsins að styrkveitingar séu hlutverk Kvikmyndasjóðs en í 3. gr. frumvarpsins er lagt til að KMÍ hafi umsjón með rekstri og starfsemi Kvikmyndasjóðs, sem auðvitað leiðir til þess að styrkveitingar eru áfram hlutverk KMÍ. Málið fer sem sagt í hring.

Í athugasemdum við 3. gr. frumvarpsins kemur fram að í núgildandi lögum sé ekki með nægjanlega skýrum hætti greint á milli hlutverka KMÍ og Kvikmyndasjóðs, en frumvarpshöfundar telja að á þetta hafi mjög skort. Umrædd breyting eigi að hafa það að markmiði að bæta úr þessu að hluta (eins og það er orðað). Þegar til þess er horft, að þrátt fyrir þessar tillögur um breytingar verður það áfram hlutverk KMÍ að sjá um styrkveitingar og ennfremur að forstöðumanni KMÍ er falið skv. 7. gr. frumvarpsins að taka endanlega ákvörðun um veitingu fjárstuðnings úr sjóðnum, verður ekki séð að þessi meinti tilgangur með frumvarpinu náist fram með nokkrum hætti.

Að mati samtakanna verður þessi tillaga ekki til annars en að gera hlutverkaskiptingu KMÍ og Kvikmyndasjóðs óskýrari ef eitthvað er. Í þessu sambandi er einnig bent á að Kvikmyndasjóður er eins konar deild innan KMÍ sem að KMÍ ber auðvitað ábyrgð á og því vandséð að þurfi að taka á þessari hlutverkaskiptingu í lögum. Eðlilegra væri að stjórn og forstöðumaður tæki á þessu sem hverju öðru skipulags- og rekstrarverkefni.

Samtökin leggja því til að framangreindur 1. tölul. 1. mgr. 3. gr. laganna standi áfram og óbreyttur.

III. Fjármögnun/tekjur Kvikmyndamiðstöðvar og Kvikmyndasjóðs

Með 5. gr. frumvarpsins er lagt til að 5. gr. laganna verði felld brott í heild sinni. Þannig yrði ekki lengur að finna neitt ákvæði í lögunum um hvernig KMÍ er fjármagnað. Um langa hríð hafa viðkomandi ráðherrar og forsvarsmenn greinarinnar og síðar Kvikmyndaráð haft samráð um fjármögnun KMÍ og gert með sér svokallaðan Kvikmyndasamning (Samkomulag um stefnumörkun fyrir íslenska kvikmyndagerð) þar sem sett hafa verið fram ákvæði um fjármögnun Kvikmyndasjóðs og skiptingar fjármögnunarframlaga milli einstakra greina kvikmyndagerðar. Ennfremur hefur verið tekið á öðrum atriðum er varða greinina, s.s. markmið samkomulagsins, ákvæði um kvikmyndamenningu og framkvæmd samkomulagsins.

Samtökin telja afar mikilvægt að þessi aðferð verði lögfest og leggur til að viðræður fari nú fram milli Kvikmyndaráðs og viðkomandi ráðuneyta um hvernig best væri staðið að því að færa þessa aðferð í lagabúning.

IV. Þrengri skilyrði til úthlutunar

Í 1. mgr. 6. gr. frumvarpsins er skilgreint hvaða verkefni Kvikmyndasjóður styrkir. Er þar tilgreint að sjóðnum sé ætlað að efla íslenska kvikmyndagerð og gerð kvikmynda sem hafa íslenska menningarlega og samfélagslega skirskotun. Hér er verið að þrengja skilyrði til úthlutunar frá því sem kveðið er á um í núgildandi lögum þar sem orðin „nema sérstök menningarleg rök leiði til annars“ eru tekin út. Enginn rökstuðningur er settur fram fyrir þessari breytingu sem mun fyrirsjáanlega draga úr möguleikum Kvikmyndasjóðs til að styrkja t.d. verkefni í samframleiðslu innlendra og erlendra aðila þar sem íslenskir framleiðendur eru í minnihluta, sem hafa oft sinni tekið þátt í slíkum verkefnum og lagt til þeirra framlög íslenskra listamanna og þar með eflt íslenskt menningarstarfsemi.

Af athugasemdum við ákvæðið í greinargerð er ljóst að megintilgangur breytingartillagna þessara við 6. gr. ákvæðisins er að rýmka hlutverk sjóðsins frá því sem verið hefur. Er það jákvætt en eins og áður greinir þá mun það óhjákvæmilega leiða til þess að takmarka möguleika íslenskra framleiðenda ef orðin „nema sérstök menningarleg rök leiði til annars“ verða felld niður. Samtökin leggja því til að umræddum orðum verði bætt aftan við 1. mgr. 6. gr. frumvarpsins.

Ennfremur leggja samtökin til að síðasta setning 1. mgr. 6. gr. sem hljóðar svo: *Með kvikmynd á íslensku er átt við að frumútgáfa kvikmynda sé með íslensku tali.*, verði færð og bætt aftan við 2. mgr. 7. gr., sem fjallar um sýningarstyrki - en þar á hún heima þar sem sýningarstyrkir verða einungis veittir vegna íslenskra kvikmynda.

V. Þar til bærir aðilar?

1. mgr. 7. gr. frumvarpsins er svohljóðandi:

„Forstöðumaður Kvikmyndamiðstöðvar Íslands tekur endanlega ákvörðun um veitingu fjárstuðnings úr Kvikmyndasjóði **að fengnum umsögnum og tillögum frá þar til bærum aðilum samkvæmt reglugerð þegar slíkt á við.**“ (Feitletrun samtakanna).

Í næstu málsgrein er svo kveðið á um að kvikmyndaráðgjafar meti styrkumsóknir og geri tillögur um styrkveitingar til forstöðumanns. Ekkert er kveðið á um hverjir þessir þar til bæru aðilar eru sem nefndir eru í 1. mgr. Engar skýringar eru gefnar á þessu fyrirkomulagi í athugasemdum með frumvarpinu og er því algerlega á huldu hvers vegna verið er að leggja til einhvers konar tvöfalt umsagna- og tillögukerfi.

Samtökin fá ekki séð að nokkra nauðsyn beri til slíks tvöfalds kerfis og leggja því til að hinn feitletraði hluti ákvæðis ofangreindrar 1. mgr. 7. gr. verði felldur brott.

VI. Endurgreiðslukrafa fortakslaus

Í 3. mgr. 7. gr. frumvarpsins er lögð sú skylda á styrkþega að endurgreiða ofgreiddan styrk ef t.d. kostnaður við verkefni reyndist lægri en gert var ráð fyrir í umsókn. Hér eru engin takmörk á skyldu til endurgreiðslu, t.d. út frá því hver kostnaðarmismunur er. Í núgildandi reglum eru ákvæði um endurgreiðslu sveigjanlegri og ljóst að taka þurfi tillit til aðstæðna hverju sinni. Er þá m.a. horft til þess hvort um verulegar breytingar séu að ræða og er þá um heimild til endurgreiðslukröfu að ræða en ekki fortakslausa skyldu eins og umrædd ákvæði frumvarpsins eru útfærð og leiða af sér.

Leggja samtökin til að horft verði til núgildandi ákvæðis í reglugerð um Kvikmyndasjóð um kröfu til endurgreiðslu eða hið minnsta að krafa um endurgreiðslu sé valkvæð fremur en fortakslaus skylda.

VII. Óþarflega íþyngjandi skilaskylda

Í 10. gr. frumvarpsins er það nýmæli að skil á kvikmyndum til Kvikmyndasafns Íslands er gert að skilyrði fyrir greiðslu lokahluta framleiðslustyrks frá KMÍ. SÍK telur að réttara sé að útfæra þetta atriði í reglugerð en óþarfi að setja slíkt ákvæði í lög.

VIII. Umsagnarréttur Kvikmyndaráðs afnuminn

Í breytingartillögu frumvarpsins við 13. gr., sem fjallar um hvernig staðið skuli að setningu reglugerðar samkvæmt lögnum, kemur fram sú breyting frá núgildandi lögum að ráðherra yrði ekki lengur skylt að leita umsagnar Kvikmyndaráðs áður en reglugerð er sett.

Í Kvikmyndaráði sitja fulltrúar helstu hagsmunaaðila á sviði kvikmyndagerðar og er ætlað að vera bæði stjórnvöldum og KMÍ til ráðgjafar um kvikmyndamálefni. Fæst þar tækifæri, sem ella fengist ekki, að ná saman sjónarmiðum flestra hagsmunaaðila í greininni. Á þessum vettvangi koma fram flest þau sjónarmið sem skipta máli þegar gera á breytingar á starfsumhverfi greinarinnar. Af þessum ástæðum er því mikilvægt að Kvikmyndaráð sé áfram haft í ráðum, með formlegum hætti, við gerð reglugerðar um úthlutun Kvikmyndasjóðs og ennfremur þegar til þess er litið hve flókið allt þetta umhverfi er og hve margir og margs konar hagsmunaaðilar eiga hér hlut að máli. Kvikmyndaráð er samnefnari og samráðsvettvangur þeirra og er því áréttað mikilvægi aðkomu Kvikmyndaráðs að reglugerðarsetningu og að hún sé áfram tryggð með lögum.

Þrátt fyrir að einstakir hagsmunaaðilar geti hver í sínu lagi gert athugasemdir við reglugerðardrög ráðherra þá er ljóst að slíkar umsagnir geta aldrei komið í stað umsagnar Kvikmyndaráðs.

Samtökin telja ennfremur óhjákvæmilegt að mótmæla framkominni tillögu umsagnaraðila um að skilyrða veitingu framleiðslustyrks við staðfestingu á að unnið sé eftir gildandi kjarasamningum. Er með öllu óljóst hvernig slíkt skilyrði yrði útfært í framkvæmd. Samtökin tak undir mikilvægi þess að kvikmyndaframleiðendur virði gerða kjarasamninga og reglur um aðbúnað og hollustuhætti, en er hins vegar algerlega mótfallin því að það sé á hendi KMÍ að hafa eftirlit með því enda eru aðrir aðilar til þess bærir og gegna þegar þessu hlutverki.

Loks vilja samtökin fagna því að stjórnvöld vilji endurskoða og bæta lagaumhverfi KMÍ og telja reyndar að margt gott sé að finna í frumvarpi þessu, sem horfi til bóta. Hins vegar telja samtökin, eftir að hafa farið vel yfir frumvarp þetta, að afar margt sé þar enn óljóst, orki tvímælis og sé hugsanlega fallið til misskilnings verði ekki bragarbót gerð á. Ennfremur hafa samtökin þá skoðun að rétt sé og nauðsynlegt að líta víðar um sviðið en hér er gert. Er þá einkum átt við að nauðsynlegt sé að þetta tækifæri sé notað til þess að endurskoða kvikmyndalögin enn frekar, horfa til fordæma erlendis frá og ekki síst reynslu af starfsemi KMÍ hingað til. En því miður virðist verulega hafa skort á, hingað til, að eðlilegt samráð hafi verið haft við starfsfólk KMÍ, Kvikmyndaráð og fagfélögin.

Að svo komnu telja samtökin skynsamlegast að bregða á það ráð að takmarka fyrirbyggjandi frumvarp við þær lágmarksbreytingar sem nauðsynlegar eru til þess að gæta viðeigandi ákvæða EES-samningsins. Halda hins vegar áfram endurskoðunarstarfi vegna annarra þátta lagaumgjarðarinnar með samráði við sem flesta þá aðila sem hér eiga hagsmuna að gæta. Ofangreind umsögn yrði þá skoðuð sem fyrsta framlag samtakanna til þeirrar endurskoðunarvinnu.

Samtökin fara þess á leit að fulltrúar þeirra fái tækifæri til þess að koma á fund allsherjar- og menntamálanefndar til þess að skýra þau sjónarmið frekar sem sett eru fram í umsögn þessari.

Virðingarfyllt,

F.h. Samtaka kvikmyndaleikstjóra
Friðrik Þór Friðriksson, formaður

F.h. Félags kvikmyndagerðamanna
Fahad Jabali, formaður

F.h. Sambands íslenskra kvikmyndaframleiðenda
Kristinn Þórðarson, formaður

Alþingi
allsherjar- og menntamálanefnd
Páll Magnússon, formaður
Kirkjustræti
101 Reykjavík.

Reykjavík 18. maí 2018.

Efni: Athugasemdir Kvikmyndamiðstöðvar Íslands (KMÍ) vegna frumvarps til laga um breytingar á kvikmyndalögum nr. 137/2001.

I. Inngangur:

Fyrir Alþingi liggur nú stjórnarfrumvarp nr. 671, 465. mál um breytingar á kvikmyndalögum nr. 137/2001 með síðari breytingum.

Hér á eftir fer umsögn KMÍ vegna frumvarpsins. Undirrituð sem forstöðumaður KMÍ er tilbúin hvenær sem er til að mæta á fund nefndarinnar til að fara betur yfir þær athugasemdir sem hér koma fram.

Við undirbúning frumvarpsins hafði mennta- og menningarmálaráðuneytið ekki samband við KMÍ. Eftir að hafa lesið frumvarpið yfir og fylgst með fyrstu umræðum um það á Alþingi er það mat KMÍ að betur hefði farið á því að hafa samráð um málið á fyrri stigum þess.

KMÍ tekur undir meginmarkmið frumvarpsins um að skýra rétt aðila á evrópska efnahagssvæðinu til að sækja um styrk til gerðar íslenskra kvikmynda, til samræmis við framkvæmd sambærilegra styrkjakerfa nágrannalanda og alþjóðlegrar skuldbindingar.

Aðrar breytingar sem lagt er upp með, t.d. skilgreiningu á íslenskri kvikmynd, hefði mátt útfæra betur. Þær virðast ómarkvissar og þau atriði sem hróflað er við munu hafa víðtækari áhrif í starfsemi KMÍ og Kvikmyndasjóðs en væntanlega var lagt upp með. KMÍ telur það einnig afturför að nú eigi ráðherra að ákveða skiptingu styrkja milli einstakra greina, sbr. 13. gr. frumvarpsins, en ekki fagaðilar og kvikmyndaráð eins og tíðkast hefur í samkomulagi um

stefnumörkun sem fulltrúar greinarinnar og stjórnvöld hafa gert með sér, fyrst árið 1998 og nokkrum sinnum síðan.

Þá eru breytingar sem tengjast skilgreiningu markmiða KMÍ og aðgreiningar á hlutverkum KMÍ og Kvikmyndasjóðs fremur handahófskenndar. Samt sem áður má færa rök fyrir því að móta megi frekar markmiðssetningu stjórnvalda á sviði kvikmyndagerðar og menningar og útfærslu þeirrar stofnanaumgjarðar sem ætlað er að vinna að þeim markmiðum.

Athugasemdir KMÍ eru eftirfarandi um einstakar greinar frumvarpsins.

II. Um einstakar greinar frumvarpsins.

II.1. Fyrsta grein frumvarpsins.

Í frumvarpinu er lagt til að 3. mgr. 1. gr. laganna falli brott, sem er í dag skilgreining á „íslenskri kvikmynd“. Skilgreiningin er flutt í 2. mgr. 6. gr. þar sem í framhaldinu er skilgreining á „kvikmynd á íslensku“. Þessi framsetning gæti valdið ruglingi um tvö skyld en ótengd atriði í framkvæmd laganna. Íslensk kvikmynd hefur víðari skírskotun sem mótast ekki eingöngu af tungumáli myndarinnar. Með því að fella niður núverandi skilgreiningu á íslenskri kvikmynd, (sem á sér m.a. hliðstæðu í danskri löggjöf), lokast á samstarfsverkefni með erlendum aðilum með minnihlutabátttöku Íslendinga, sbr. einnig umfjöllun um 6. grein hér á eftir.

Nýlunda í frumvarpinu er heimild til að veita sýningastyrki en þar er mikilvægt að hafa sem skilyrði að aðaltungumál myndar sé í frumgerð á íslensku.

Að mati KMÍ færi betur á að grundvallarhugtak eins og skilgreining á íslenskri kvikmynd sé framarlega í lögunum líkt og nú er.

Tillaga KMÍ er að 3.mgr.1. gr. laganna verði óbreytt frá núverandi lögum um skilgreiningu á íslenskri kvikmynd.

II.2. Önnur grein frumvarpsins.

KMÍ gerir ekki athugasemdir við þá breytingu, sem lögð er til á 2. og 3. mgr. 2. gr. laganna.

II.3. Þriðja grein frumvarpsins.

Skv. núgildandi lögum eru verkefni KMÍ að:

1. Styrkja framleiðslu og dreifingu íslenskra kvikmynda.
2. Stuðla að kynningu, útbreiðslu og sölu á íslenskum kvikmyndum hér á landi og erlendis og afla upplýsinga um íslenskar kvikmyndir og gefa þær út.
3. Efla kvikmyndamenningu á Íslandi.
4. Stuðla að auknum samskiptum við erlenda aðila á sviði kvikmyndamála.

Í frumvarpinu er lagt til að 1. tl. falli niður í núverandi mynd og í stað þess verði hlutverk KMÍ að hafa umsjón með rekstri og starfsemi Kvikmyndasjóðs. Til þessa hefur verið skýr afmörkun milli KMÍ og úthlutunarhlutverks Kvikmyndasjóðs. Almennur rekstur og víðtækari markmið eru skilgreind heildstætt sem markmið KMÍ, en innan þeirrar heildstæðu markmiðssetningar er styrkjakerfi og úthlutunarfyrirkomulag Kvikmyndasjóðs mótað. Verði breytingin samþykkt skapast skörun milli hlutverka sem ekki eru til staðar í núgildandi lögum, án þess að skapa fyrirsjáanlegan ábata. Svo vísað sé til þeirrar dönsku fyrirmyndar sem nefnt er að frumvarpið byggir á þá þekkist þessi tvískipting á hlutverki sjóðs og kvikmyndastofnunar ekki þar, heldur er markmið og hlutverk stofnunarinnar skilgreint heildstætt.

Áhrifin yrðu þau að afmörkun skilgreinds markmiðs KMÍ mun breytast verulega. Það er að mati KMÍ vandaðri framsetning á markmiðum málaflokksins að markmið séu skilgreind heildstætt og á forræði og ábyrgð þeirrar stofnunar sem er ætlað að sinna því hlutverki.

Nánar er rætt um hlutverk Kvikmyndasjóðs og KMÍ í umfjöllun um 6. gr.

KMÍ leggur til að 3. grein laganna standi óbreytt frá fyrri lögum

II.4. Fjórða grein frumvarpsins.

Með þessari breytingu er lagt til að tekin verði upp sambærileg regla og gildir um Þjóðleikhússtjóra og forstöðumann Listasafns Íslands. KMÍ telur það ekki vera sitt hlutverk að hafa skoðun á þessari breytingu, heldur lýtur þetta fremur að stefnumótun á umhverfi stofnana ríkisins og hvort munur eigi að vera á þeim sem tilheyra lista- og menningargeiranum eða öðrum sviðum samfélagsins.

II.5. Fimmta grein frumvarpsins.

KMÍ gerir ekki athugasemd við þá breytingu.

11.6. Siötta grein frumvarpsins.

Með sjöttu greininni eru lagðar til talsverðar breytingar frá fyrri löggjöf.

Til þessa hafa styrkir Kvikmyndasjóðs runnið til framleiðslu og kynninga fullbúinna kvikmynda. Viðfangsefnið hefur þannig verið afmarkað frá víðtækari markmiðum um eflingu fagþekkingar geirans og uppbyggingu kvikmyndamenningar. Við stofnun KMÍ var þetta ákveðið, frá því sem áður var, til að styrkir til kvikmyndagerðar væru skýrt afmarkaðir frá víðtækari markmiðum um eflingu fagþekkingar, kvikmyndamenningar og kynninga gagnvart kvikmyndahátíðum. Vegna eðlis starfseminnar er mikilvægt fyrir framleiðsluumhverfið að hafa skýrar línur og að koma í veg fyrir að „sjóða“ fé verði nýtt í aðra starfsemi. Að mati KMÍ hefur þessi aðgreining gefist vel og mikilvægt að ekki sé hægt að nýta fjármuni sjóðsins til annars en gerðar kvikmynda. Rétt sé að ríkisvaldið ráðstafi öðrum fjármunum á fjárlögum til annarra verka. Með því eykst líka gagnsæi við rekstur málaflokksins.

Yfirlýst markmið breytinganna og í raun frumvarpsins er að uppfylla kröfur um að aðilar á EES svæðinu hafi heimild til að sækja um styrk til framleiðslu íslenskra kvikmynda. Með frumvarpinu er aflétt búsetuskilyrðum framleiðanda að danskri fyrirmynd. Þá er skilgreining íslenskrar kvikmyndar þrengd frá því sem nú er og að mati KMÍ meira en kemur fram í dönsku lögunum, þar sem tekin er út heimild til að styrkja kvikmyndir með aðkomu innlendra listamanna/kvikmyndagerðarmanna þó þær séu í meirihlutaframleiðslu erlendra aðila. Í dönsku lögunum er „dönsk kvikmynd“, kvikmynd sem framleidd er af dönskum framleiðanda, sem ennfremur er á dönsku, eða er unnin með aðkomu danskra kvikmyndagerðarmanna sem efla danska kvikmyndamenningu og framleiðsluumhverfi danskra kvikmynda. Þetta síðasta atriði dönsku laganna á sér stoð í ríkisstyrkjaleiðbeiningum Evrópuréttar, þar sem bæði er heimilt að styrkja menningarverkefni og einnig verkefni sem auka getu kvikmyndageirans (teknisk eller kunstnerisk) til þess að standa að framleiðslu slíkra verkefna. Skilgreiningin á íslenskri kvikmynd eins og hér er sett fram er heldur þrengri þar sem hún telur ekki upp sömu þætti og í dönsku lögunum. Í núgildandi lögum hefur víkkun sem felst í „nema sérstök menningarleg rök hnígi til annars“ nýst til samframleiðslu þar sem íslenskir aðilar eru í minnihluta. Sú merking er ekki lengur til staðar í frumvarpinu.

Gangi breytingatillagan eftir verður ekki heimilt að styrkja kvikmyndir í minnihlutasamframleiðslusamstarfi með aðkomu íslenskra listamanna. Hætt er við tjóni ef

heimild KMÍ til að styrkja að einhverju leyti erlend verkefni er felld niður. Til upplýsingar þá hefur KMÍ haft heimild til að styrkja erlend verkefni, að uppfylltum ákveðnum skilyrðum, þar sem íslenskir listamenn hafa verið í minnihluta. Að mati KMÍ er enginn vafi á því að fjármagn sem hefur verið sett í slík verkefni hefur skilað sér margfalt til baka hingað til lands með minnihluta þátttöku erlendra aðila í innlendum verkefnum. Þetta er fjármagn sem hefur munað verulega um og gert kvikmyndagreininni kleift að sækja um fjárframlög m.a. í Eurimages og aðra sjóði sem styrkja eingöngu samframleiðslu. Ef Ísland tekur þá ákvörðun að sýna ekki lit á erlendum vettvangi er líklegt að erlendir sjóðir muni hætta að taka þátt í íslenskum verkefnum með tilheyrandi tjóni fyrir greinina.

Í greinargerð með frumvarpinu er talið að orðið „efla“ fyrir framan orðið „kvikmyndagerð“ í samhengi styrkja Kvikmyndasjóðs geri það að verkum að Kvikmyndasjóður eigi nú að hafa víðari markmiðssetningu en lesa má úr orðalagi löggjafarinnar. Að mati KMÍ er þetta ekki vel til þess fallið að skýra hlutina. KMÍ telur þetta skapa að nokkru leyti óskýra afmörkun milli KMÍ og Kvikmyndasjóðs þar sem Kvikmyndasjóði er í greinargerðinni falin markmið sem KMÍ eru falin í 3. gr. laganna. Dæmi um þetta er að í greinargerð með frumvarpinu þar sem fjallað er um 6. gr. segir m.a. í 1. mgr.: *Með orðinu efla er átt við að Kvikmyndasjóður geti til viðbótar styrkt m.a. kynningarstarf og kvikmyndamenningu*, en í 2. tl. 2. gr. laganna, sem stendur óbreytt í frumvarpinu, segir að hlutverk KMÍ sé að stuðla að kynningu á íslenskum kvikmyndum og í 3. tl. sömu greinar er það hlutverk KMÍ að efla kvikmyndamenningu.

Þessi breyting og umfjöllun í greinargerð gerir markmiðssetningu Kvikmyndasjóðs sem höndlar með um milljarð árlega óskýrari en ella. Sé sjóðnum ætlað að taka við hlutverki KMÍ við eflingu kvikmyndamenningar og eflingar kvikmyndageirans þyrfti að marka það með skýrari hætti í stað þess að skapa skörun milli hlutverka KMÍ (skv. 3. grein) og Kvikmyndasjóðs eins og gert er í þessu frumvarpi.

Eins er ekki rétt farið með í greinargerðinni þar sem sagt er að Kvikmyndasjóði sé einungis heimilt að veita handrits-, þróunar-, framleiðslu- og eftirvinnslustyrki. Í núgildandi löggjöf (1.mgr. 6.gr.) er hlutverk Kvikmyndasjóðs „að efla íslenska kvikmyndagerð með fjárhagslegum stuðningi“ án þess að það sé skilgreint frekar. Í reglugerð er síðan fjallað um ofangreindar tegundir styrkja auk kynningarstyrkja, en ekki verður séð að aðrar styrkveitingar séu óheimilar.

Lagt er til að frumvarpinu verði breytt þannig að þetta verði fært í núgildandi horf, og sama aðgreining verði milli KMÍ og Kvikmyndajóðs og verið hefur. Þyki núverandi aðgreining óljós er sjálfsagt að gera einhverja bragarbót þar á, en að mati KMÍ er sú útfærsla sem kemur fram í frumvarpinu ekki til þess fallin.

Þá er vakin athygli á að í frumvarpinu er lagt til að vísað sé til nýs styrkjaflokks í lögum eða svonefndra sýningarstyrkja. Hlutverk Kvikmyndasjóðs samkvæmt lögum er að efla íslenska kvikmyndagerð með fjárstuðningi, en til þessa hafa styrkjategundir verið skilgreindar í reglugerð. Þannig eru t.d. handrits-, þróunar-, eftirvinnslu-, framleiðslu- og kynningarstyrkir skilgreindir í reglugerð ásamt reglum um hverjir geti sótt um þá og af hvaða tilefni. Þó ekki sé gerð athugasemd við þetta þá virðist hér skapað misræmi í framsetningu.

KMÍ leggur til að 6. gr. verði svohljóðandi:

- *Kvikmyndasjóður starfar á vegum Kvikmyndamiðstöðvar Íslands. Hlutverk Kvikmyndasjóðs er að efla íslenska kvikmyndagerð með fjárhagslegum stuðningi.*
- *Kvikmynd sem styrkt er af Kvikmyndamiðstöð Íslands skal vera á íslensku og hafa íslenska menningarlega skírskotun nema sérstök menningarleg rök leiði til annars.*
- *Skilyrði í lögum þessum um þjóðerni, búsetu eða skráningu hér á landi gildir ekki um lögaðila og einstaklinga sem falla undir ákvæði samningsins um Evrópska efnahagssvæðið, sbr. þó 5. mgr. um móttöku styrks.*
- *Skilyrða má móttöku styrks því að styrkþegi hafi skráð útibú eða umboðsmann hér á landi.*
- *Ráðherra er heimilt með reglugerð að falla frá kröfu um þjóðerni, búsetu eða skráningu hér á landi í því skyni að koma til framkvæmda ákvæðum þjóðréttarsamninga sem gerðir hafa verið við önnur ríki.*
- *Heimilt er að veita sérstaka sýningarstyrki vegna sýninga á kvikmyndum á íslensku í kvikmyndahúsum hér á landi. Með kvikmynd á íslensku er átt við að frumútgáfa kvikmyndar sé með íslensku sem aðaltungumál.*

II.7. Sjöunda grein frumvarpsins.

KMÍ telur að skerpa þurfi betur merkingu þessarar greinar. KMÍ gerir ekki athugasemd við að hlutverk kvikmyndaráðgjafa verði fastsett í lög, þar sem það kerfi hefur gefist vel, en telur rangt að vísa í 1. mgr. ákvæðisins til „þar til bættra aðila“. Með þessu móti mætti ætla að

verið væri að fjölga þeim sem koma að ákvörðunum um styrkveitingar, án þess að ljóst sé hverjir þessir „þar til bæru aðilar“ séu. Lögskýringargögn benda þó ekki til þess að fleiri eigi að koma að málinu en er í dag. Að mati KMÍ er rétt að vísa bara til kvikmyndaráðgjafanna, sem fá þá lögbundið hlutverk gagnvart forstöðumanni og hlutverk þeirra fest í sessi, sem væri þá í samræmi við álit umboðsmanns og hans ábendingar á liðnum árum.

Þriðja málsgrein er ný og er ákvæðið í lok greinarinnar, um skyldu til endurgreiðslu, óljóst þar sem það virðist skapa skyldu til endurgreiðslu þegar kostnaður við kvikmynd er lægri en á umsóknardegi. Lækkun kostnaðar í einstökum framleiðsluþáttum kvikmyndar eða heild á að mati KMÍ ekki að kollvarpa ákvörðun um styrkfjárhæð. KMÍ telur mikilvægt að til staðar sé heimildarákvæði til að geta endurkrafið um styrk sem fer út fyrir ramma alþjóðlegra skuldbindinga skv. ríkisstyrkjareglum, t.d. 85% eða ef eitthvað er óeðlilegt. Ákvæðið eins og það er sett fram er hins vegar óljóst þar sem það virðist skapa skyldu til endurgreiðslu þegar kostnaður við kvikmynd er lægri en á umsóknardegi, óháð því hvert hlutfallið er. Ljóst er hvaða heimild er verið að skapa – en útfærslan er óskýr.

Lagt er til að 1.og 2.mgr.7.greinar verði skýrðar betur og lok 3. mgr. 7. gr. orðist svo: ...eða kostnaður við verkefnið reynist lægri en gert var ráð fyrir í umsókn getur komið til endurgreiðslu styrkveitingar.

II.8. Áttunda grein frumvarpsins.

Ekki er gerð athugasemd við þá breytingu.

II.9. Níunda grein frumvarpsins.

Ekki er gerð athugasemd við þessa grein.

II.10. Tíunda grein frumvarpsins.

Að mati KMÍ er breytingin til þess fallin að ná ákveðinni heildrænu í starfsemi kvikmyndamála hér á landi og telur e.t.v. rétt að kanna kosti þess að sameina starfsemi KMÍ og Kvikmyndasafnsins.

Varðandi skilaskyldu framleiðenda kvikmynda til Kvikmyndasafns Íslands er vísað til framleiðslustyrkja Kvikmyndasjóðs og greiðsluskiptingu þeirra. Hvorki í núverandi lögum né í frumvarpinu eru framleiðslustyrkir skilgreindir né að greiða skuli þá út í hlutum.

Lagt er til að felld verði út „Afhending skal fara fram um leið og gerð kvikmyndarinnar er lokið og er skilyrði fyrir greiðslu lokahluta framleiðslustyrks frá Kvikmyndamiðstöð Íslands“. Í stað komi: „Nánar skal kveðið á um framkvæmd skila í reglugerð“.

II.11. Ellefta grein frumvarpsins.

Ekki er gerð athugasemd við þessa grein frumvarpsins.

II.12. Tólfta grein frumvarpsins.

Ekki er gerð athugasemd við þessa grein frumvarpsins.

II.13. Þrettándi grein frumvarpsins.

Þar segir m.a. að í reglugerð skuli fjallað um meginskiptingu fjárveitinga Kvikmyndasjóðs milli einstakra greina kvikmyndagerðar. Rétt er að vekja athygli á að hingað til hefur þessi skipting verið unnin skv. samkomulagi ráðherra við fagaðila og forsvarsmenn greinarinnar í Kvikmyndaráði. KMÍ leggur til að það fyrirkomulag verði áfram og telur það vera í samræmi við það sem fram kemur í greinargerð með frumvarpinu um 2. gr. um hlutverk Kvikmyndaráðs.

III. Niðurlag.

Að mati KMÍ er ýmislegt sem betur mætti fara í frumvarpinu, eins og rakið er hér að ofan. Ítrekað er það sem fram kom í upphafi að undirrituð er tilbúin að hitta allsherjar- og menntamálanefnd, sé þess óskað eða veita frekari upplýsingar.

Með kærri kveðju,

f.h. Kvikmyndamiðstöðvar Íslands,

Laufey Guðjónsdóttir

forstöðumaður